

Price : ₹ 5/-

CIMS NEWS CARE & CURE

Volume-12 | Issue-136 | November 25, 2021

હૃદય ના વાત્વનો રોગ

તમને તાજેતરમાં જરાક ચકકર આવતા હોય તેવું લાગે છે અને કોઈક વખત છાતીમાં દુઃખાવો અનુભવો છો ? તમે જોયું છે કે તમોને જરાક શ્વાસ ચડી જાય છે અને હંમેશા કરતાં ચોકકસપણે વધારે થાકી જાવ છો ? તમને ચિંતા થાય છે કે તમે પ્રવાહી રોકી રહ્યા છો. તમે સભાન રીતે તમારા ડોકટર પાસેથી શંકા દૂર કરવાનું નકદી કર્યું. જે હાલમાં સ્ટેથોસ્કોપ વડે તમારા હૃદય ને દ્યાનપૂર્વક સાંભળી રહ્યા છે. વાત્વ નાના પણ તમારા હૃદયના સૂચક રીતે અગત્યના ધટક છે. તેઓ લોહી સાચી દિશામાં વહેંતું રહે તે દ્યાન રાખવામાં મદદ કરે છે. સામાન્ય રીતે, વાત્વ ઝડપથી અનુ પૂરૈપૂરા ખૂલે અને બંધ થાય છે. જે સ્ટેથોસ્કોપ દ્વારા સંભળાતો લબ-ડબ, લબ-ડબ અવાજ પૂરો પાડે છે. જ્યારે તમારા હૃદય ના વાત્વ યોગ્ય રીતે કામ કરતા બંધ થાય. ત્યારે હૃદય માંથી વહેતા લોહીના પ્રવાહમાં વિક્ષેપ પડે છે. જે સ્વિશ-સ્વિશ, સ્વિશ-સ્વિશ અવાજમાં પરિણમે છે. તમારા ડોકટર આ બંઝ અવાજ વરચેના તફાવતને ઓળખવા માટે તાલીમબદ્ધ છે.

કેટલાક લોકો જન્મજાત ખામીના કારણે હૃદય ના વાત્વના રોગ સાથે જન્મતા હોય છે. વાત્વ ખોટા માપના હોઇ શકે છે અથવા ફ્લેપ (લિફ્લેટ તરીકે પણ ઓળખાય છે.) જે ખોટી રીતે રચાયેલા હોય અથવા તેઓ વાત્વને આધાર આપતી પેશીઓ (ટિસ્યુ) ની કડી (એન્યુલસ

તરીકે ઓળખાય છે.) સાથે યોગ્ય રીતે જોડાયેલ ન હોય. ધણી વખત, આ ખામીઓ જન્મ સમયે અથવા જીવનમાં પાછળથી સુધારી શકાય છે. અન્ય લોકો તંદુરસ્ત વાત્વ સાથે જન્મતા હોય છે પરંતુ પાછળથી એકવાર્યડ (ઉપાર્ખિત) વાત્વના રોગ તરીકે ઓળખાતા હૃદય ના વાત્વ ના રોગ વિકસે છે. એકવાર્યડ (ઉપાર્ખિત) વાત્વ રોગના ચેપ (દા.ત એન્ડોકાર્ડાઇટિસ) અથવા સિસ્ટેમિક રોગો (દા.ત. સંધિવા) સહિતનાં ધણાં શક્ય કારણો હોઇ શકે છે. આનુ પરિણામ સખત, અકારક વાત્વ જે લોહીના આગળના પ્રવાહને મર્યાદિત કરે છે (સ્ટેનોટીક વાત્વ) અથવા ચૂતો વાત્વ જે સજ્જડ રીતે બંધ થતો નથી. જે ઉલટા પ્રવાહને પરવાનગી આપે છે (રિંગર્જિટન્ટ વાત્વ) હોઇ શકે છે. કોઈ વખતે લોકોને બંન્ધે પ્રકારના વાત્વના રોગ હોય છે.(મિશ્ર વાત્વ રોગ).

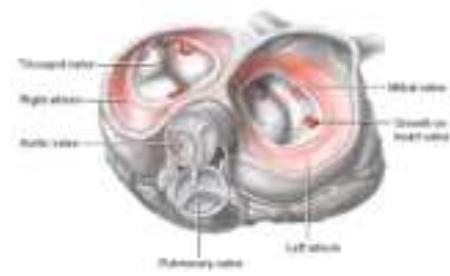
વાત્વ રોગ હાર્ટ-એટેક, હૃદય ની ધમનીના રોગ, હૃદય ના સ્નાયુના રોગ, મુખ્ય ધમનીનો સોઝે (મુખ્ય ધમનીનું ગંભીર રીતે પહોળું થવું) માનસિક તાણા, સંયોજક પેશીઓનો રોગ, અને કયારેક, ગાંઠ, કેટલીક દવાઓ અથવા રેડિયેશન થેરપિના કારણે પણ થઈ શકે છે. ભારતમાં, સંધિવાને લગતા હૃદય-રોગ બાળકો અને યુવાન પુખ્ખોમાં વાત્વને લગતા હૃદય રોગનું મુખ્ય કારણ છે. સંધિવાને લગતા હૃદયરોગ બાળકોમાં બેકટેરિયાથી થતા ગંભીર પ્રકારના

(સ્ટ્રેપ્ટોકોકલ) ગળાના ચેપને કારણે થતા સંધિવાના તાવને કારણે થાય છે. સંધિવાને લગતા તીવ્ર હૃદય રોગ બાળકો અને યુવાન પુખ્ખોમાં સ્ટેનોટીક અથવા રિગર્જિટન્ટ વાત્વનું અને વાત્વ બદલવાનું મુખ્ય કારણ છે.

વાત્વના રોગ સાથે ના દર્દી શારીરીક તપાસ અને આગળનાં પરિક્ષણોમાંથી પસાર થઈ જાય ત્યારબાદ, ડોકટરો વાત્વ બદલવાનું સૂચવી શકે છે. સમગ્ર વિશ્વમાં, મોટા ભાગો, માઈટ્રલ અને એઓર્ટિક વાત્વ ઉપર, દર વર્ષ હૃદય ના વાત્વની અનેક શાશ્વકિયાઓ કરવામાં આવે છે. વાત્વ બદલવાની શાશ્વકિયા ફેનિક ધોરણે કરવામાં આવે છે.

આકૃતિ. ૧- વાત્વ દર્શાવવા માટે આડા કાળે હૃદય નું ચિત્ર

શરીર રચના અને હૃદય નું કાર્ય

તમાર હૃદય એક અદ્ભૂત અંગ છે. તે પાંસળીઓના પાંજરાની નીચે ફેફસાંઓને વરચે રહેલું છે. હૃદય નો આકાર ઉંઘા પીઅર (ફણ) જેવો હોય છે અને લગભગ બંધ કરેલ મુઢી જેટલા કદનું જ હોય છે. આ સ્નાયુબદ્ધ અંગ પ્રત્યેક મિનિટે પાંચ થી છ લિટર લોહી લોહીની નળીઓ દ્વારા શરીરના બધા જ ભાગમાં સતત પહોચાડતું હોય છે.

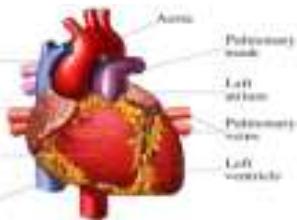
હૃદય માં ચાર ખાનાં હોય છે અને તે સ્નાયુઅનોની દિવાલ (સેપ્ટમ) દ્વારા ડાબી અને જમણી બાજુઓમાં વહેચાયેલ હોય છે. હૃદય ની પ્રત્યેક બાજુ વધુમાં વધું ઉપરનું ખાનું (એટ્રિયમ), જે શિરાઓમાંથી લોહી મેળવે છે, અને એક વધારે મોટું નીચેનું ખાનું (વેન્ટ્રિકલ), જે ધમનીઓમાંથી

લોહીને ધકેલે છે. એટ્રેનિંગ અને વેન્ટ્રિકલ, સંકોચાઈને અને શિથિલ થઈને લોહીને હૃદયની બહાર ધકેલવાનું, સંયુક્ત રીતે કામ કરે છે. આ સંકોચન અને શિથિલતાના કારણે લોહી એટ્રિયાથી વેન્ટ્રિકલ્સમાં જાય છે. જે વાત્વના ખુલવા અને બંધ થવામાં પરિણામે છે આનાથી હૃદય ના ધબકારાનો વિશિષ્ટ અવાજ પેદા થાય છે. જેને સાંભળવા માટે તમારા ડોક્ટર તાલીમબદ્ધ છે. સંકોચન અને શિથિલતાનું આ ધટનાચક પ્રતિ મિનિટ લગભગ ૭૦ વખત થાય છે, અથવા દિવસમાં ૧૦૪૦૦૦ વખત. એક

સરેરાશ જીવન સમયમાં, હૃદય ૨.૫ બિલિયન વખત સુધી ધબકી શકે છે.

આકૃતિ-૨. હૃદયના જુદા જુદા ભાગો દર્શાવતું ચિત્ર.

હૃદય ની ડાબી અને જમણી બાજુઓનાં નામ શરીરમાં તેમની ગોઠવણી મુજબ આપવામાં આવેલ છે. જ્યારે સામાન્ય રીતે હૃદયની આકૃતિઓ અંગાને સામેની બાજુએથી દર્શાવતા હોય છે. જેથી કરીને આ આકૃતિ હૃદયની ડાબી બાજુને જમણી બાજુએ અને તેજ પ્રમાણે બીજી બાજુ દર્શાવે છે.

સોજન્ય

ડૉ. ધીરેન શાહ

MB, MS, MCh (CVTS), FICS

કાર્ડિયોથોરાસીક વાસ્ક્યુલર અને

ટ્રાન્સાસ્પાન્ટ સર્જન

મો. +91-98255 75933

ઈમેલ: dhiren.shah@cims.org

સીમ્સ મલ્ટી સુપર સ્પેશયાલીટી હોસ્પિટલ, અમદાવાદ

મેડિકલ ટીમમાં નવા ડૉક્ટરનો સમાવિષ્ટ

સીમ્સ ન્યૂરોલોજીસ્ટ

ડૉ. ધૃમિલ શાહ

MBBS, MD (Internal Medicine), DrNB (Neurology)

કન્સલટન્ટ ન્યૂરોલોજીસ્ટ

M: +91-73595 98989

dhrumil.shah@cimshospital.org

સીમ્સ કેન્સર સેન્ટર

ડૉ. હિરક વ્યાસ

MBBS, MD(Radiation Oncology)

કન્સલટન્ટ રેડિયેશન ઓન્કોલોજીસ્ટ

M: +91-96389 83814

hirak.vyas@cimshospital.org

સીમ્સ કાર્ડિયાક સાયન્સ

ડૉ. નિકુંજ વ્યાસ

MS, MCh (CVTS)

કન્સલટન્ટ કાર્ડિયોવાસ્ક્યુલર - થોરાસીસ સર્જન

M: +91-73531 65955

nikunj.vyas@cimshospital.org

સીમ્સ રેડીયોલોજી

ડૉ. રવિના ચૌહાણ

MBBS, MD (Radiodiagnosis)

કન્સલટન્ટ રેડીયોલોજીસ્ટ

M: +91-79903 22472

ravina.chauhan@cimshospital.org

સીમ્સ પેથોલોજી

ડૉ. સ્વાતિ સિંહ

MBBS, DNB (Pathology)

કન્સલટન્ટ પેથોલોજીસ્ટ

M: +91-91467 19290

swati.singh@cimshospital.org

ડૉ. કાર્યુમી ગોંડલીયા

MBBS, MD (Pathology)

કન્સલટન્ટ પેથોલોજીસ્ટ

M: +91-98255 54778

kazumi.gondalia@cimshospital.org

અપોઇન્ટમેન્ટ માટે : +91-79-4805 1008 (M) +91-98250 66661

બ્લડ પ્રેશર વિશે કેટલીક ખોટી માન્યતાઓ

વર્ષાથી ચાલી આવતી અસંખ્ય માન્યતાઓ અનેક સંશોધનો ના અંતે ખોટી સાબિત થઈ છે. આપણે આપણા મનમાંથી તેમને દૂર કરીએ અને આસપાસના લોકોને પણ સારું જ્ઞાન આપીએ.

- ઉંમર વધવા સાથે બ્લડ પ્રેશર વધવું જોઈએ.** (પુષ્ટવયની વ્યક્તિત્વો કોઈપણ ઉંમરની હોય, તેમનું આદર્શ બ્લડ પ્રેશર 120/80 mm of Hg કરતાં ઓછું હોવું જોઈએ.)
- હાઈ બ્લડ પ્રેશર હોય પણ કોઈ તકલીફ થતી ન હોય તો સારવાર લેવી જરૂરી નથી.** (હાઈ બ્લડ પ્રેશર ની સારવાર તકલીફ દૂર કરવા માટે નહીં પણ ભવિષ્યમાં થનારા સંભવિત કોમ્પ્લિકેશનથી બચવા માટે છે.)
- હાઈ બ્લડ પ્રેશરની દવાઓનો કોર્સ અમુક સમય માટે લેવાથી બ્લડ પ્રેશર મટી જાય છે, પછી દવા લેવાની જરૂર નથી.** (મોટાભાગના દર્દીઓમાં હાઈ બ્લડ પ્રેશર મટું નથી. Secondary hypertension આ માં અપવાદ છે. મોટાભાગના કિસાઓમાં બ્લડ પ્રેશર એ controllable રોગ છે, curable નહીં.)
- હાઈ બ્લડ પ્રેશરની દવાઓ લાંબો સમય લેવાથી ખૂબ આડ અસરો થાય છે.** (દવાઓની આડઅસરોની જાણ ડોક્ટરને

હોય છે અને દર્દીને પણ જરૂર પ્રમાણે માહિતી અપાય છે. વળી ડોક્ટર પાસે નિયમિત જવાથી કોઈ આડઅસર થતી હોય તો તેની જાણકારી મેળવી શકાય છે.)

- હાઈ બ્લડ પ્રેશરની દવાઓ લાંબો સમય લેવાથી તેની આદત પડી જશે.** (વાસ્તવમાં દર્દીના શરીરને હાઈ બ્લડ પ્રેશરની ખરાબ આદત પડી હોય છે !)
- દરેક દર્દીને યોગ-પ્રાણાચામ - આહારની સાચી ટેવોથી હાઈ બ્લડ પ્રેશર ચોકકસ મટી જાય છે.** (વાસ્તવમાં આ પદ્ધતિઓ ઉપયોગી અને અનિવાર્ય છે, પણ સારવાર માટે બધા દર્દીઓમાં સંપૂર્ણ નથી.)
- હાઈ બ્લડ પ્રેશરના દર્દીઓનું બ્લડ પ્રેશર 120/80 કરતાં ઓછું થઈ જાય તો તે ગંભીર નુકશાન કરે છે (હંકીકતમાં આપણું દ્યેય જ આ છે.)**
- બ્લડ પ્રેશર વધી જાય ત્યારે ગોળી ગળી લેવી, બાકી દવા લેવાની જરૂર નથી.** (આ તદ્દન અવૈજ્ઞાનિક અને જોખમી રસ્તો છે.)
- ડોક્ટરને ત્યાં જરૂરથી આવ્યા/દાદર ચડીને આવ્યા એટલે આજે જ હાઈ બ્લડ પ્રેશર આવે છે.** (હંમેશાં બ્લડ પ્રેશર શાંત થયા પછી જ મપાવો.)

- હાથમાં ધાતુનું કડુ પદેરવાથી બ્લડ પ્રેશર મટી જાય છે.** (એકવિસમી સદીમાં પણ આવી વાહિયાત માન્યતાઓ પ્રયાલિત છે તે દુઃખદ છે.)
- હાઈ બ્લડ પ્રેશર એ માત્ર વૃદ્ધધાવસ્થાનો રોગ છે.** (હવે તો અનેક યુવાનો પણ હાઈ બ્લડ પ્રેશરથી પીડાતા હોય છે.)

લોક જાગૃતિ જરૂરી

અંદાજ પ્રમાણે વિશ્વમાં 100 કરોડ કરતાં વધારે લોકો અને ભારતદેશમાં 15 કરોડ કરતાં વધારે લોકો હાઈ બ્લડ પ્રેશર ધરાવે છે. હજુ આ આંકડો દિન પ્રતિદિન વધશે. દુર્ભાગ્યે આ પૈકી અડધા ઉપરાંત લોકો ‘પોતાને હાઈ બ્લડ પ્રેશર છે’ એ વાતથી અજાણ છે ! ભારતમાં તો માત્ર 15 ટકા લોકોમાં જ હાઈ બ્લડ પ્રેશર કાબૂમાં રહે છે.

બાકીના 85 ટકા લોકો સારવાર લેતા નથી અથવા અપૂર્વતી સારવાર લે છે. આના કારણે જ આપણા દેશમાં હાર્ટ એટેક, લકવા અને કિડની ફેલ્યુરના કિસાઓ ખૂબ વધી રહ્યા છે.

આપણે સંકલ્પ કરીએ કે આપણી આસપાસ રહેતી ઓછામાં ઓછી 10 વ્યક્તિત્વોને પોતાનું બ્લડ પ્રેશર મપાવવા પ્રેરણા આપીએ, કારણ કે બ્લડ પ્રેશર મપાવવું એ જ હાઈ બ્લડ પ્રેશર છે કે નહીં તે જાણવાનો એકમાત્ર ઉપાય છે.

સોજન્ય

ડૉ. અનિશ ચંદરાણા

MD, DM (Cardiology), FACC
ઇન્ટરવેન્શનલ કાર્ડિયોલોજીસ્ટ

મો. +91-98250 96922

ઈમેલ: anish.chandarana@cims.org

સિમ્સ મલ્ટી સુપર સ્પેશ્યાલીટી હોસ્પિટલ, અમદાવાદ

ગુજરાતનું પ્રથમ
હાર્ટ ટ્રાન્સપ્લાન્ટ સેન્ટર

21st
હાર્ટ ટ્રાન્સપ્લાન્ટ

નવેમ્બર ૨૪, ૨૦૨૧

સિમ્સ મલ્ટી સુપર સ્પેશ્યાલીટી હોસ્પિટલ, અમદાવાદ

Balloon Expandable Valve

Self Expanding Supra-Annular Valve

21st

TAVI

NOVEMBER 18, 2021

ટ્રાન્સકેથેટર એઓર્ટીક વાલ્વ ઈન્સ્ટાન્ડેશન

સર્જરી વગાર રોગાગ્રસ્ત વાલ્વને બદલવાની પ્રક્રિયા

ગુજરાતમાં ચોથી વધારે

હોસ્પિટલમાં 100 % સફળતા સાથે

ભારત માંની આગ્રેસર હૃદયરોગ સારવાર ટીમ

17th

કિડની
ટ્રાન્સપ્લાન્ટ

November 17, 2021

બ્રેઇન એટેક - સ્ટ્રોક

૩૪ વર્ષના એક દર્દી કંપનીના સહકર્મ્યારીઓ જોડે રવિવારની એક મર્યાદાની કીકેટ રમી રહ્યા હતા. ફિલ્ડીંગ ભરતાં ભરતાં તેમના હાથમાંથી બોલ બે વખત પડી ગયો. થોડી વાર પછી તેમનો પગ પણ ઢીલો પડવા લાગ્યો. તેમણે બીજા મિત્રને બોલાવી ને કહ્યું કે મને મારો જમણો હાથ અને પગ ના કામ કરતા હોય તેવું લાગે છે અને આમ બોલતાં બોલતાં તેમનો અવાજ પણ તોતડાવા લોગ્યો. તે ભયના માર્યા રોવા લાગ્યા. તેમના મિત્રો તેમને તાત્કાલીક ગાડીમાં બેસાડી સીમ્સમાં લઈ આવ્યા. સીમ્સ હોસ્પિટલમાં અમે તપાસ કરી તો માલુમ પડ્યું કે તેમને બ્રેઇન એટેક એટલે કે લકવા કે સ્ટ્રોકનો હુમલો થયો છે. તેમનો મગજનો સી.ટી. સ્કેન કરાવતાં તેમાં હેમરેજ ન હોવાની ખાતરી કર્યા પછી તેમને tPA નામની દવાનું ઈજેક્શન આપવામાં આવ્યું અને તેમને ન્યૂરોલોજીસ્ટ અને ઇન્ટેન્સીવીસ્ટની સારવાર હેઠળ આઈ.સી.યુ.માં રાખવામાં આવ્યા. મિ.નાયરની ઉપરોક્ત નબળાઈઓ ચાર જ દિવસમાં સંપૂર્ણ સારી થઈ જતાં તેમને હોસ્પિટલમાંથી ચાલતાં ચાલતાં રજ આપવામાં આવી. મિ. નાયરે તેમના મિત્રો અને ડૉક્ટરનો આભાર માન્યો. આ હતો એક સમયસર સારવાર પામેલ બ્રેઇન એટેકનો એક કેસ. ચાલો, હવે જાણીએ બ્રેઇન - એટેક/સ્ટ્રોક/લકવા વિશે.

બ્રેઇન એટેક કેટલા પ્રકારના હોય છે અને એમાં શું થાય છે?

બ્રેઇન એટેકમાં ધાણા પ્રકાર છે પણ મુખ્ય બે પ્રકાર

હોય છે. હેમરેજ (રક્તસાવ) કે લોહીનો ગઢો થવાથી થતો સ્ટ્રોક / પક્ષાધાત. લગભગ ૮૦% પક્ષાધાતના કેસ લોહીની નસમાં ગઢો થઈ રક્ત પરિભ્રમણમાં અવરોધ ઉભો થવાથી થાય છે. જેને ઈસ્થેમિક સ્ટ્રોક પણ કહે છે.

લકવા / પક્ષાધાતના લક્ષણો શું હોય છે?

પક્ષાધાતના લક્ષણો એ મગજના જે ભાગમાં નસ બંધ થવાથી થાય છે તે ભાગ પર આધાર રાખે છે. જે મગજના ડાબી બાજુમાં બ્લોક થાય તો શરીરનો જમણો ભાગ લકવાગ્રસ્ટ થઈ જાય છે. જો મગજના દ્રાષ્ટિ આપતા ભાગની નસ બ્લોક થાય તો વ્યક્તિને દેખવામાં પણ તકલીફ થઈ શકે છે. વધારે મોટી નસ બંધ થવાથી આવા ધણાં બધા ભાગમાં લકવાની અસર થઈ શકે છે.

લકવાનાં લક્ષણો :-

- હાથ-પગમાં નબળાઈ આવવી.
- અવાજ બદલાવો.
- સાંભળવામાં તકલીફ થવી.
- જોવામાં તકલીફ થવી.
- ખેંચ આવવી.
- બેભાન થવું, માથામાં દુઃખાવો થવો.
- મોંઢું વાંકુ થવું.
- ચાવવામાં, પાણી પીવામાં તકલીફ પડવી.

લકવાની સારવાર શું છે?

જો આવી રીતે કોઈ વ્યક્તિને લકવાની અસર શરીરાના સાડાચાર કલાકમાં તે વ્યક્તિને tPA નામની દવા આપવામાં આવે તો આ દવા લોહીનો ગઢો

ઓગાળીને લકવા સંપૂર્ણ પણે મટાડી શકે છે. જો આ તકલીફ થયા પછી સાડાચાર કલાકથી વધુનો સમય વેડફાઈ જોય તો આ tPA દવા આપી શકાતી નથી.

જો સાડાચાર કલાકથી વધુ સમય જતો રહેતો શું કરયું?

આ પ્રકારના કેસમાં દર્દીને અન્ય લોહી પાતળું કરવાની કોલેસ્ટ્રોલ ઘટાડવાની દવાઓ આપવામાં આવે છે જેથી આંતું ફરી ન થાય. તેમને કેટલાક મહીનાઓ અને વર્ષો સુધી કસરત કરાવવી પડે છે અને જરૂર પડે તો ઓપરેશન પણ કરાવવું પડે છે.

આ પ્રકારના કમનસીબ દર્દીઓ આપણા સમાજમાં ઐસે ટકે પણ ખુલાર થઈ જાય છે. સમાજમાં બ્રેઇન એટેક વિશે એટલી જાણકારી નથી હોતી જેટલી હાર્ટ એટેક વિશે હોય છે.

tPA દવા કઈ રીતે કામ કરે છે?

tPA દવામાં રહેતા દ્રવ્યને લીધે તે લોહીના ગઢોને તાત્કાલીક ઓગાળી દે છે. અને લોહીના અવરોધ દૂર થવાથી બંધ થયેલી નસ ફરીથી રક્ત પરિભ્રમણ ચાલુ કરી દે છે. અને તેના લીધે મગજના જે ભાગને નુકસાન થઈ શકે તેમ હોય તેને ફરીથી લોહી મળવા લાગતાં તે ભાગ ફરી પૂર્ણત: કાર્યક્રમ થઈ જાય છે.

tPA દવાથી કઈ નુકશાન થાય?

tPA દવાથી દસ હજારે એક કેસમાં લોહી હળવું થવાથી રક્તસાવ થવાનું જોખમ રહેલ છે. આ જોખમની સામે તેના ફાયદા ધાણ હોવાથી આ દવા વ્યાપક ઉપયોગમાં છેલ્લાં વીસ વર્ષથી લેવાઈ રહી છે. અને આના લેખકે અત્યાર સુધી છેલ્લાં પાંચ વર્ષમાં એક પણ આવા રક્તસાવ જોયા નથી.

લકવાથી બચવા માટે શું કાળજી લેવી?

- સારો પોષક આહાર - ફળો, શાકભાજુ વધું, શર્કરા અને ચરબીયુક્ત ઓછો આહાર.
- મીઠું ઓછું.
- નિયમિત કસરત, ચાલવું.
- ડાયાનીટીસ, બલડપ્રેશરનો કંટ્રોલ કરવો.

વારંવાર લકવા ન થાય તે માટે કોઈ ઓપરેશન થઈ શકે?

હા, આ માટે બે પ્રકારની સારવાર ઉપલબ્ધ છે.

- કેરોટીચ એન્જ્યુઓપ્લાસ્ટી : આમાં શરારની મગજને લોહી પૂરી પાડતી ધમનીમાં ચરબી અને

લોહીનો ગઢો હોય તો સ્ટેન્ટ (ધાતુની જાળી) મૂકીને તેને સંદર્ભને માટે અવરોધ રહીત બનાવવામાં આવે છે.

૨. કેરોટીક એન્ડઆર્ટરેક્ટોમી : આ સારવારમાં મગજને લોહી પૂરી પાડતી ધમનીનો ચરબી અને ગઢો વાળો ભાગ બદલી નાખવામાં આવે છે.

ઉપરોક્ત બંને સારવારના પરિણામ ખૂબ સારા હોય છે.

શું tPA આપવા માટે સી.ટી.સ્કેન જરૂરી છે?

હા, tPA આપતાં પહેલાં સી.ટી.સ્કેન કરીને રક્તસાવ નકારવો જરૂરી છે.

સીમ્સ હોસ્પિટલમાં ૨૪ કલાક ICU Consultant ની હાજરી હોવાથી તોલ્કાલીક સારવાર ઉપલબ્ધ છે. સીટીસ્કેન અને tPA દવાનો પૂરતો સ્ટોક રાખવામાં આવે છે. હોસ્પિટલમાં વ્યવસ્થિત ડ્રેનિંગ પામેલો સ્ટાફ હોવાથી આવા મ્રકારના લકવા / પક્ષધાતના દર્દીઓ માટે સંપૂર્ણ સારવાર ઉપલબ્ધ છે. જરૂર પડે એન્જુયોપ્લાસ્ટી કે સર્જરી માટે પણ પૂર્ણ સમયના નિષ્ણાત ડૉક્ટરો જેમકે ન્યુરોલોજીસ્ટ, ન્યુરોસર્જન

અને કાર્ડિયોલોજીસ્ટની સુવીધા પણ સીમ્સમાં છે.

Acute Stroke / બ્રેઇન એટેક માટે આ રીતે સીમ્સ એક સર્વશ્રેષ્ઠ સારવાર કેન્દ્ર બની રહેલ છે.

સૌજન્ય

ડૉ. ભાગ્યેશ શાહ

Travel Medicine Specialist, ACLS Instructor (AHA)

ID & HIV Medicine Certificate (USA)

Infection Control Certificate (Canada)

Special interest in ECMO, Trauma,

Poisoning, Stroke, Infections

ક્રિટીકલ કેર મેડિસિન

મો. +91-90990 68938

ઈમેલ: bhagyesh.shah@cims.org

સિમ્સ મલ્ટી સુપર સ્પેશ્યાલીટી હોસ્પિટલ, અમદાવાદ

જ્યારે વાત થાય વિશ્વાસાની, ત્યારે વાત થાય સિમ્સ ની

જ્યાં દર્દી ની સંભાળ થાય સોથી પહેલા

મોટુ ઈન્ફ્રાફ્રાન્ડ રીલેફ | સારી સુવિધાઓ | ગુજરાત માં સર્વશ્રેષ્ઠ ટેકનોલોજી અને ડૉક્ટરો ની ટીમ

અપોઇન્ટમેન્ટ
માટે ફોન

+91-79-4805 1008

+91-98250 66661

સમય : 9:00 am - 7:00 pm (સોમ થી શાન્દિ) | ઈમેલ : opd.rec@cimshospital.org

Volume-12 | Issue-136 | November 25, 2021

CIMS News Care & Cure Registered under RNI No. GUJBIL/2010/39100

Published 25th of every month

**Registered under Postal Registration No. GAMC-1813/2020-2022 valid upto 31st December, 2022
issued by SSPO's Ahmedabad City Division, permitted to post at Ahmedabad PSO on 30th to 5th of every month**

Licence to Post Without Prepayment No. PMG/HQ/107/2020-2022 valid upto 31st December, 2022

If undelivered Please Return to

CIMS Hospital

Nr. Shukan Mall, Off Science City Road,

Sola, Ahmedabad-380060.

Phone : +91-79-2771 2771-72/4805 1111

Mobile : +91-98250 66664, +91-98250 66668

Subscribe "CIMS News Care & Cure" : Get your "CIMS News Care & Cure", the information of the latest medical updates only ₹ 60/- for one year. To subscribe pay ₹ 60/- in cash or cheque/DD at CIMS Hospital Pvt. Ltd. Nr. Shukan Mall, Off Science City Road, Sola, Ahmedabad-380060. Phone : +91-79-4805 2823. Cheque/DD should be in the name of : "**CIMS Hospital Pvt. Ltd.**"
Please provide your **complete postal address with pincode, phone, mobile and email id** along with your subscription

सिंग्स मल्टी सुपर स्पेश्यालिटी हॉस्पिटल, अमदावाद

CIMS Hospital in association Performs 150 Paediatric

Ahmedabad, suffering from thalasssemia major. The centre has performed 150 Paediatric Bone Marrow Transplants helping to save the lives of many semia major children and their families.

150

पिडीयाट्रीक बोनमेरो ट्रान्सप्लान्ट्स

सिंग्स मल्टी सुपर स्पेश्यालिटी हॉस्पिटल, अमदावाद संकल्प ईन्डिया फ़ाउंडेशनना सहयोगाती १५० पेडियाट्रीक बोनमेरो ट्रान्सप्लान्ट्स कर्या

CIMS Hospital : Regd Office: Plot No.67/1, Opp. Panchamrut Bunglows, Nr. Shukan Mall, Off Science City Road, Sola, Ahmedabad - 380060.

Ph. : +91-79-2771 2771-72 Fax: +91-79-2771 2770.

CIMS Hospital Pvt. Ltd. | CIN : U85110GJ2001PTC039962 | info@cims.org | www.cims.org

**Printed, Published and Edited by Preeta Chag on behalf of the CIMS Hospital
Printed at High Scan Pvt. Ltd., 'Hi Scan Estate', Sarkhej-Bavla Highway, Changodar, Ahmedabad-382 213.
Published from CIMS Hospital, Nr. Shukan Mall, Off Science City Road, Sola, Ahmedabad-380060.**